

יוהן וולפגנג פון גתה ובכן, חלום / שבעה שירים מגרמנית: שמעון זנדבנק

מות הזבוב

הוא יִנָּק בְּשִׁקְיָה מְשֻׁקָה בּוֹגְדֵנִי
הַלֹּךְ וַיִּנּוֹק מִמְצִיץָה רֵאשׁוֹנָה;
הוא מְרַגֵּשׁ בְּכִי טוֹב, וּפְרָקִים עֲנָגִים
שֶׁל רֵגְלָיו כָּבֵר אַחַז בָּם שְׂתוּק, שׁוֹב אֵינָם
עֲשׂוּיִים לְהַבְרִישׁ אֶת כְּנָפָיו הַקְּטָנוֹת,
לְמַרְק אֶת הָרֵאשׁ הַזֶּעִיר וּלְנִקּוֹת, –
וּבְנַעַם וְרֵךְ חִיּוֹ נְמוּגִים.
כָּבֵר אֵינּוּ מְסַגֵּל לְעַמּוֹד עַל רֵגְלָיו,
וּמוֹסִיף וְלוֹגֵם – וּבִתְוֹךְ לְגוֹמְיוֹ
מְעַרְפֵּל לוֹ הַמּוֹת אֶת אֶלֶף עֵינָיו.

המשכיות בתמורה

עֶשֶׂר בְּרֵאשִׁית – לוֹ אֶךְ שָׂרֵד
הֵה, לְשַׁעָה קִלְהָ! אָבֵל עֲכָשׁוּ
מְטֵר שֶׁל נִיצָנִים כָּבֵר מְמַטִּירָה
רוּחַ חֲמִימָה מְמַעֲרֵב.
מָה אֶתְעַנֵּג עַל הִירָק שְׁזָה
עֵתָה חֲסִיתִי בְּצִלוֹ הַטּוֹב?
הֵן עוֹד מְעַט תְּפִיץ אוֹתוֹ סוֹפָה
וַיִּתְחַבֵּט צָהָב בְּרוּחַ סֶתוּ.

רוֹצָה לְקַטֵּף אֶת הַפְּרוֹת לְמַעֲלָה?
מֵהָר, הוֹשֵׁט יָדַיִם, חוֹשׁ וְרוּץ!
הִלְלוּ אֶךְ הַתְּחִילוּ לְהַבְשִׁיל
וְאַחֲרָיִם כָּבֵר מִתְחִילִים לְצוּץ;

עם כל מתוך של גשם נוף הגיא
נראה שונה מאד משהיה,
ובמימי אותו נהר, אהה,
איש לא יטבל בפעם השניה.

והוא הדין בך: הרי כל מה
שהשתרע מוצק מולך – חומות
וארמונות, אתה רואה אותם
כל פעם בעינים אחרות.
היו כלא היו אותן שפתים
שפעם בגשיקה חיתה רוחן,
והרגלים שבעז של עז
לקפץ על ראש צוקים נסו כחן.

אותה היד אשר היתה נפרשת
בחפץ לב ורך לכל דכפין,
אותה תבנית, מלאכת המחשבת,
הפכה דבר אחר לחלוטין.
ומה שבמקומה של זו עכשו
קורא עצמו בשם שהוא שמך,
כגל נשבר לכאן, ושוב כגל
אל תשתיתו ישוב, אל תוך-תוכה.

תן ויתאחו ראשית וקץ,
תן ויהיו לאחדים!
ולו תדע אתה לחלף מהר
יותר מן הדברים האבודים!
ותן תודה שחסד בנות השיר
מבטיח את אשר אינו חולף:
את הצורה האצורה ברוח
ואת התכן האצור בלב.

שעת ערביים כבר ירדה לה...

שְׁעַת עֶרְבִים כְּבָר יֵרְדֶה לָהּ,
הַקְּרוֹב הוֹפֵךְ רְחוּק;
אֵךְ תַּחֲלָה נוֹסֵק אֶל מַעֲלָה
אוֹר כּוֹכֵב עֶרְבִית מֵתוּק.
נוֹף רוֹטֵט וּמִתְמַחֵק לוֹ
וְעוֹלָיִם הָעֶרְפָּלִים;
הָאֶגֶם נָח, מִשְׁתַּקֵּף בּוֹ
עֵמֶק מַחֲשָׁכִים כְּפוּלִים.

וְהִנֵּה בָּרַק הֵיִרַח
לִי קוֹרֵץ מִמְחוּז מְזֵרַח,
שְׁעָרוֹת־עֲנָף טוֹבֶלֶת
עֶרְבָה בְּפֶלֶג זָה.
בְּמִשְׁחַק צְלָלִים נִנוּעַ
סִהַר־כְּשֶׁף מְהַבֵּהב,
וְצִנַּת שְׁלֹוֹה יוֹרְדַת
מִן הָעֵין אֶל הַלֵּב.

שם ענפים...

שָׁם עֲנָפִים כְּבִדֵי אֲשָׁכוֹל –
הַבֵּיטִי, יוֹנְתִי,
רְאֵי כָּל פְּרִי וּפְרֵי יָרֵק
עָטוּף קִלְפָה קוֹצִית.

תְּלוּיִים מִכְּבָר, כְּאֶגְרוֹפִים,
לֹא־מוֹדְעִים, דוֹמָם;
מִתְעַרְסָלִים עַל גֵּב עֲנָף
הַמִּתְנַדְּנָד סִבְלָן.

אֲבָל בְּתוֹךְ הַפְּרֵי מִבְּשִׁיל
גִּלְעִין חוּם וְתוֹפֵחַ,

חומד את האויר, חומד
את זיו אורה של שמש.

פוקעת הקלפה והוא
צונח מחיד; וְכָה
צָרוֹר שִׁירֵי שְׁלִי
נוֹשֵׁר אֶל תּוֹךְ חִיקָךְ.

כשהפלגתי על הפרת...

סוליקה: כְּשֶׁהִפְלַגְתִּי עַל הַפְּרַת
הַחֲלִיקָה לִי פִתְאֵם
טִבְעַת הַזֶּהָב, זֹו
שֶׁנִּתְּתָ לִי, לְתֵהוֹם.

ובכן, חלום. בין ענפים
גח שחר אדמומי.
הו משורר, נביא, אומר:
מה פשר חלומי?

חאתם: אכן, אמר בחפץ-לב.
ספרתי לך מזמן
כיצד הדוג'ה מונצ'יה
ארס לו את הים.

וכך נשרה לה הטבעת
מאצבעך לתהום.
איה אלף שיר ושיר שמימי
אתה מוליד, חלום!

אותי, אשר מהנדוסטן
דמשקה התנהלתי,
ובשירת מחדשת
ים-סופה הטלטלתי, –

אותי הרי את מארסת
לחרש, לנהר שלך,
עד לנשיקה האחרונה
רוחי מקדש כאן לך.

לירח המלא העולה

כבר אתה נוטש אותי?
זה עתה קרוב היית.
גוש עבים מעיב עליך
ואתה כלא היית.

אך אתה מרגיש כי מר לי
ובשוליה פס של אור:
היא אוהבת, הוא אומר לי,
גם אם מקומה רחוק.

מעלה, אפוא! קומה אורה
בנתיבה המצטלל!
גם אם הלם לב כואב בי,
מאשר מכל הליל.

שיר לילה של הנודד א'

את הבאה ממרומים
ומוחה כאב ודמע,
ששולחת נחומים
לכל נפש מדממת,

הה, עיפתי מנודי!
מה לי גיל, מה לי כאב?
שלות שלום, רדי
אלי ללב.